

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATSIŠAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-210/2020

2021 m. kovo 25 d. Nr. KT47-A-S44/2021

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Algio Norkūno, Daivos Petrylaitės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-210/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas prašo ištirti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 51 straipsnio (su 2016 m. lapkričio 8 d. pakeitimu), 52 straipsnio, 56 straipsnio (su 2020 m. sausio 14 d. pakeitimu), 57, 59 straipsnių (2016 m. birželio 21 d. redakcija), 60 straipsnio, 115 straipsnio (2016 m. birželio 21 d. redakcija), 290 straipsnio (su 2016 m. birželio 21 d. pakeitimu), 296 straipsnio (su 2015 m. kovo 26 d. pakeitimu) atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, 30 straipsniui, 109 straipsnio 1, 3 dalims, konstituciniams teisinės valstybės, teisingumo principams, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsniui.

2. Iš pareiškėjo prašymo ir jo priedų matyti, kad Klaipėdos apylinkės teisme nagrinėjama civilinė byla, kurioje atsakovė yra pareiškėjo duktė. Pareiškėjas Klaipėdos apylinkės teismui teikė prašymus suteikti jam elektroninę prieigą prie minėtos civilinės bylos Lietuvos elektroninių paslaugų portale, taip pat siuntė su šia byla susijusius dokumentus. Klaipėdos apylinkės teismo 2020 m. rugpjūčio 5, 6 d. raštais atsisakyta tenkinti pareiškėjo prašymus, o 2020 m. rugpjūčio 13 d. raštu atsisakyta priimti pareiškėjo teiktus dokumentus, motyvuojant tuo, kad pareiškėjas pagal CPK

nustatytą teisinį reguliavimą nėra byloje dalyvaujantis asmuo, taip pat nėra dalyvaujančių byloje asmenų atstovas.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2020 m. lapkričio 26 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nustatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

5. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodytas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Konstitucijai ir (ar) įstatymams neprieštarauja tik tokie Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti aktai, kurių pagrindu priimtas sprendimas galėjo pažeisti šio asmens konstitucines teises ar laisves; pagal Konstituciją minėtas asmuo neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu nebuvo priimta tokio sprendimo; pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį asmuo neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą, kai jis siekia apginti ne savo, o kito asmens (kitų asmenų) konstitucines teises ar laisves (*inter alia* 2019 m. spalio 16 d. sprendimas Nr. KT33-A-S22/2019, 2020 m. rugsėjo 15 d. sprendimas Nr. KT167-A-S153/2020, 2020 m. spalio 29 d. sprendimas Nr. KT185-A-S171/2020).

6. Kaip minėta, pareiškėjas prašo ištirti CPK 51 straipsnio „Atstovavimas teisme“ (su 2016 m. lapkričio 8 d. pakeitimu), 52 straipsnio „Fizinių asmenų atstovų pagal įstatymą teisių ir pareigų įforminimas“, 56 straipsnio „Asmenys, kurie gali būti teisme atstovais pagal pavedimą“ (su 2020 m. sausio 14 d. pakeitimu), 57 straipsnio „Atstovo pagal pavedimą teisių ir pareigų įforminimas“ (2016 m. birželio 21 d. redakcija), 59 straipsnio „Atstovo pagal pavedimą teisės“ (2016 m. birželio 21 d. redakcija), 60 straipsnio „Asmenys, kurie negali būti atstovais teisme“, 115 straipsnio „Procesinių dokumentų ir jų priedų priėmimas ir trūkumų ištaisymas“ (2016 m. birželio 21 d. redakcija), 290 straipsnio „Nutarties ir rezoliucijos priėmimas“ (su 2016 m. birželio 21 d. pakeitimu) ir 296 straipsnio „Pareiškimo palikimo nenagrinėto pagrindai“ (su 2015 m. kovo 26 d. pakeitimu) atitiktį Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, 30 straipsniui, 109 straipsnio 1, 3 dalims, konstituciniams teisinės valstybės, teisingumo principams, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsniui.

Pareiškėjo nuomone, ginčijamomis CPK nuostatomis pažeidžiamos jo konstitucinė teisė kreiptis į teismą, teisingo teismo sprendimo priėmimą, teisė į tinkamą teismo procesą, kadangi,

pasak pareiškėjo, dėl neaiškaus teisinio reglamentavimo ir susiklosčiusios teismų praktikos jis, neturėdamas aukštojo universitetinio teisinio išsilavinimo, negali atstovauti savo pilnametei dukteriai pagal pavedimą Klaipėdos apylinkės teisme.

6.1. Pažymėtina, kad pareiškėjas savo konstitucinių teisių pažeidimą sieja su Klaipėdos apylinkės teismo raštais, kuriais pareiškėjui atsisakyta suteikti elektroninę prieigą prie Klaipėdos apylinkės teisme nagrinėjamos civilinės bylos Lietuvos elektroninių paslaugų portale, taip pat priimti šioje byloje teikiamus dokumentus. Kaip minėta, minėtoje civilinėje byloje atsakovas (dalyvaujantis byloje asmuo), turintis apsiginti nuo pareikštų reikalavimų, yra ne pareiškėjas, o jo duktė.

Vadinasi, priešingai, nei nurodo pareiškėjas, jis kreipėsi į Konstitucinį Teismą siekdamas apginti ne savo, o kito asmens (dukters) konstitucines teises ir laisves.

6.2. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pagal Konstituciją pareiškėjas neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą, nes ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu nebuvo priimta sprendimo, galėjusio pažeisti šio pareiškėjo konstitucines teises ar laisves.

6.3. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymas paduotas institucijos ar asmens, neturinčių teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

7. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą Konstituciniame Teisme.

8. Pareiškėjo prašymo kontekste paminėtina, kad kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, įstatymo ir tarptautinės sutarties nuostatų kolizija yra teisės taikymo klausimas (*inter alia* 2016 m. gegužės 9 d. sprendimas, 2020 m. birželio 26 d. sprendimas Nr. KT111-A-S103/2020); pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas nesprendžia teisės taikymo klausimų (*inter alia* 2006 m. lapkričio 20 d. sprendimas, 2020 m. balandžio 1 d. sprendimas Nr. KT61-A-S56/2020, 2020 m. gruodžio 3 d. sprendimas Nr. KT200-A-S184/2020); prašymai išspręsti tokius klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui. Vadinasi, net jei pareiškėjas kreipdamasis į Konstitucinį Teismą būtų siekęs apginti savo konstitucines teises ir laisves, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą būtų pagrindas atsisakyti nagrinėti kaip nežinybingą Konstituciniam Teismui pareiškėjo prašymo dalį, kurioje prašoma ištirti CPK nuostatų atitiktį Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsniui.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalimi,

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-210/2020.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Algis Norkūnas

Daiva Petrylaitė

Dainius Žalimas